

OBSAH

1. Venovania	11
2. Urgentná medicína – prednemocničná a nemocničná, pre dospelých a deti (V. Dobiáš)	12
Predhovor k 3., 2. a 1. vydaniu (V. Dobiáš)	12
Skratky v texte	18
I. Všeobecná časť	25
3. Modrá hviezda života – symbol neodkladnej prednemocničnej starostlivosti (V. Dobiáš)	26
4. Manifest a kurikulum urgentnej medicíny (V. Dobiáš)	28
5. Zásady poskytovania neodkladnej starostlivosti	35
Zásady poskytovania neodkladnej prednemocničnej starostlivosti (V. Dobiáš) ..	35
Zásady poskytovania neodkladnej nemocničnej starostlivosti (B. Šťastný)	39
6. Prvotné a druhotné vyšetrenie (V. Dobiáš)	42
7. Prvotný prístup k akútnemu pacientovi (V. Dobiáš)	50
8. Princípy prednemocničnej urgentnej medicíny (V. Dobiáš)	54
9. Bezpečnosť posádky v prednemocničných podmienkach (V. Dobiáš)	60
Literatúra	67
II. Stavy ohrozujúce život	69
10. Prednemocničná kardiopulmonálna resuscitácia dospelých (V. Dobiáš)	70
11. Základná a rozšírená kardiopulmonálna resuscitácia detí (K. Veselá)	83
12. Kardiopulmonálna resuscitácia novorodencov (K. Veselá)	92
13. Špeciálne resuscitačné situácie	98
Resuscitačné situácie u dospelých a detí (V. Dobiáš)	98
Resuscitačné situácie u detí (J. Valachová)	105
14. Kardiopulmonálna resuscitácia – indikácie, kontraindikácie a ukončenie	108
Kardiopulmonálna resuscitácia u dospelých (A. Letanovská)	108
Kardiopulmonálna resuscitácia novorodencov a detí (J. Valachová)	114
15. Organizačný postup pri kardiopulmonálnej resuscitácii podľa zloženia tímu ..	116
Postup posádky záchrannej zdravotnej služby pri KPR (V. Dobiáš)	116
Postup tímu pri KPR na oddelení urgentnej medicíny (A. Letanovská)	118
16. KPR a nemocničné resuscitačné tímy (A. Letanovská)	122
17. Defibrilácia a používanie automatického externého defibrilátora	134
Defibrilácia s použitím AED u dospelých (V. Dobiáš)	134
Defibrilácia bifázickým výbojom a použitie AED u detí (J. Valachová)	138
18. Krvácanie z rán a telových otvorov	142
Krvácanie z rán a telových otvorov u dospelých (V. Dobiáš)	142
Krvácanie z rán a telových otvorov u detí (M. Brenner)	149
Urgentná starostlivosť o pacienta s vrodenou krvávacou chorobou (V. Dobiáš)	149
19. Vnútorné krvácanie (V. Dobiáš)	152
20. Hypovolemický a hemoragický šok	154
Hypovolemický a hemoragický šok u dospelých a detí (V. Dobiáš)	154
Hypovolemický a hemoragický šok u detí – manažment na oddelení urgentnej medicíny (J. Valachová)	161

21. Bezvedomie	166
Bezvedomie v prednemocničných podmienkach (<i>V. Dobiáš</i>)	166
Alterácia vedomia a mentálneho stavu na oddelení urgentnej medicíny (<i>B. Šťastný</i>)	169
Pediatrický dodatok (<i>M. Brenner</i>)	171
22. Neúrazové bezvedomie – hypoglykémia, epilepsia, hyperglykémia	172
Bezvedomie neúrazového pôvodu – hypoglykémia (<i>V. Dobiáš</i>)	172
Hypoglykémia u detí (<i>M. Brenner</i>)	175
Epilepsia a krčové stavy (<i>V. Dobiáš</i>)	175
Pediatrický dodatok (<i>M. Brenner</i>)	179
Hypoglykémia (<i>V. Dobiáš</i>)	179
23. Úrazové bezvedomie – poranenia lebky a mozgu dospelých a detí	181
Kraniocerebrálne poranenia a ich prednemocničný manažment (<i>D. Osinová</i>)	181
Pediatrický dodatok (<i>M. Brenner</i>)	188
24. Ľahké úrazy hlavy dospelých a detí	189
Ľahké úrazy hlavy a ich manažment (<i>J. Hodosy</i>)	189
Pediatrický dodatok (<i>M. Brenner</i>)	197
25. Diferenciálna diagnostika bezvedomia (<i>V. Dobiáš</i>).....	198
26. Poruchy vedomia u detí v prednemocničnej starostlivosti (<i>D. Csomor, B. Podhoranský</i>)	202
27. Diferenciálna diagnostika kolapsových stavov u dospelých a detí.....	207
Prednemocničný manažment synkop (<i>T. Bulíková</i>)	207
Manažment na oddelení urgentnej medicíny (<i>T. Bulíková</i>)	215
Kolapsové stavy v pediatrii (<i>M. Brenner</i>)	218
28. Akútne konfúzne stavy u dospelých a detí	220
Stavy zmätenosti a ich manažment. delírium u seniorov (<i>T. Bulíková</i>).....	220
Pediatrický dodatok (<i>M. Brenner</i>)	227
29. Sepsa u dospelých a detí	228
Sepsa v prednemocničnej a nemocničnej neodkladnej starostlivosti (<i>A. Letanovská</i>)	228
Manažment sepsy v pediatrii (<i>J. Valachová</i>)	235
Literatúra	240
III. Ochorenie srdcovocievneho systému.....	245
30. Alergická reakcia a anafylaktický šok v prednemocničnej a nemocničnej neodkladnej starostlivosti.....	246
Alergická reakcia a anafylaktický šok v prednemocničných podmienkach u dospelých a detí (<i>V. Dobiáš</i>)	246
Alergická reakcia a anafylaktický šok – manažment na oddelení urgentnej medicíny (<i>B. Šťastný</i>)	251
31. Cievne mozgové príhody u dospelých a detí	253
Cievne mozgové príhody v prednemocničných podmienkach a na oddelení urgentnej medicíny (<i>V. Dobiáš</i>)	253
Cievne mozgové príhody v pediatrii (<i>M. Brenner</i>)	261
32. Akútny koronárny syndróm u dospelých a detí.....	263
Akútny koronárny syndróm u dospelých (<i>T. Bulíková</i>)	263
Akútny koronárny syndróm u detí (<i>J. Valachová</i>)	279
33. Srdcové synkopy (<i>T. Bulíková</i>)	282
34. Poruchy srdcového rytmu a najčastejšie antiarytmiká u dospelých a detí	289
Arytmie u dospelých (<i>T. Bulíková</i>)	289
Arytmie u detí (<i>B. Podhoranský</i>)	307
35. Elektrická liečba porúch srdcového rytmu u dospelých a detí – kardiostimulácia, kardioverzia, kardioverter, magnet	314
Dočasná externá kardiostimulácia u dospelých (<i>T. Bulíková</i>)	314
Dočasná externá kardiostimulácia u detí (<i>J. Valachová</i>)	321
36. Urgentné stavy pri hypertenznej chorobe dospelých a detí	326
Urgentné stavy pri hypertenznej chorobe dospelých (<i>V. Dobiáš</i>)	326
Urgentné stavy pri hypertenznej chorobe detí na oddelení urgentnej medicíny (<i>J. Valachová</i>)	336

37. Kardiálne zlyhávanie a kardiogénny šok	347
Kardiálne zlyhávanie a kardiogénny šok u dospelých (<i>E. Jamrichová</i>)	347
Kardiálne zlyhávanie a kardiogénny šok u detí (<i>J. Valachová</i>)	350
38. Diferenciálna diagnostika bolesti na hrudníku v prednemocničnej a nemocničnej starostlivosti	362
Diferenciálna diagnostika bolesti na hrudníku v prednemocničných podmienkach (<i>P. Dobrovodská</i>)	362
Diferenciálna diagnostika bolesti na hrudníku na oddelení urgentnej medicíny (<i>K. Brštiaková, L. Lukáčiková-Gálová</i>)	376
Literatúra	390
IV. Úrazy a pôsobenie vonkajších síl	393
39. Manažment polytraumy (<i>V. Dobiáš</i>)	394
40. Poranenia hrudníka (<i>V. Dobiáš</i>)	407
41. Poranenia brucha (<i>V. Dobiáš</i>)	417
42. Poranenia chrbtice a miechy (<i>V. Dobiáš</i>)	422
43. Poranenia kostí, kĺbov a svalov (<i>V. Dobiáš</i>)	428
44. Poranenia tváre (<i>T. Bulíková</i>)	434
45. Poranenia krku (<i>D. Osinová, P. Herman</i>)	440
46. Popáleniny a poleptania (<i>V. Dobiáš</i>)	447
47. Prehriatie a tepelný úpal (<i>V. Dobiáš</i>)	456
48. Omrzliny a podchladenie (<i>V. Dobiáš</i>)	462
49. Poranenie tlakovou vlnou – blast syndróm (<i>V. Dobiáš</i>)	472
50. Syndróm zmliaždenia, rabdomyolýza, traumatická asfyxia, kompartmentový syndróm (<i>V. Dobiáš</i>)	478
51. Úrazy elektrickým prúdom a bleskom	483
Úrazy elektrickým prúdom a bleskom u dospelých (<i>V. Dobiáš</i>)	483
Úrazy elektrickým prúdom a bleskom u detí (<i>M. Brenner</i>)	489
52. Potápačské nehody – dekompresná choroba, vzduchová embólia a barotrauma (<i>V. Dobiáš</i>)	490
53. Výšková choroba (<i>A. Harendarčík</i>)	499
Literatúra	512
V. Choroby dýchacieho systému	515
54. Bronchiálna astma a astmatický záchvat	516
Bronchiálna astma a astmatický záchvat v prednemocničných podmienkach (<i>V. Dobiáš</i>)	516
Bronchiálna astma na oddelení urgentnej medicíny (<i>B. Šťastný</i>)	520
Priedušková astma u detí (<i>M. Brenner</i>)	521
55. Akútna respiračná insuficiencia	523
Akútna respiračná insuficiencia v prednemocničných podmienkach (<i>V. Dobiáš</i>)	523
Akútna respiračná insuficiencia na oddelení urgentnej medicíny (<i>B. Šťastný</i>)	528
Akútna respiračná insuficiencia u detí (<i>M. Brenner</i>)	528
56. Chronická obštrukčná choroba pľúc	530
Chronická obštrukčná choroba pľúc v prednemocničných podmienkach (<i>D. Osinová</i>)	530
Chronická obštrukčná choroba pľúc na oddelení urgentnej medicíny (<i>B. Šťastný</i>)	533
Chronická respiračná insuficiencia u detí (<i>M. Brenner</i>)	534
57. Obštrukcie dýchacích ciest u detí v prednemocničnej starostlivosti (<i>D. Csomor, B. Podhoranský</i>)	535
58. Diferenciálna diagnostika dyspnoe	542
Diferenciálna diagnostika dyspnoe v prednemocničných podmienkach a na oddelení urgentnej medicíny (<i>T. Bulíková</i>)	542
Diferenciálna diagnostika dyspnoe v pediatrii (<i>M. Brenner</i>)	555
59. Nebulizácia a inhalačné podávanie liekov (<i>A. Dudeková</i>)	556
Literatúra	561

VI. Nervové a psychické ochorenia	563
60. Náhle psychické ochorenia (<i>V. Dobiáš</i>)	564
61. Hyperventilačný syndróm (<i>V. Dobiáš</i>)	569
62. Neurovegetatívna dystónia (<i>P. Herman</i>)	574
63. Úzkostná panické porucha (<i>P. Herman</i>)	576
64. Cefalea a vertigo v prednemocničných podmienkach a na oddelení urgentnej medicíny	579
Cefalea (<i>A. Letanovská, P. Herman</i>)	579
Cefalea a vertigo u detí (<i>M. Brenner</i>)	589
65. Depresívny pacient (<i>T. Bulíková</i>)	592
66. Suicidiálny pacient v prednemocničných podmienkach a na oddelení urgentnej medicíny (<i>T. Bulíková</i>)	600
67. Posttraumatická stresová porucha, syndróm profesionálneho vyhorenia, profesionálne riziko v ZZS (<i>A. Vargová</i>)	610
Literatúra	622
VII. Intoxikácie	625
68. Intoxikácie liekmi, chemikáliami a potravinami – všeobecné zásady liečby (<i>V. Dobiáš</i>)	626
69. Intoxikácie prírodnými a syntetickými alkoholmi	632
Intoxikácie alkoholmi u dospelých (<i>V. Dobiáš</i>)	632
Intoxikácie alkoholmi u detí (<i>M. Brenner</i>)	639
70. Liekové intoxikácie dospelých a detí	640
Liekové intoxikácie u dospelých (<i>E. Jamrichová</i>)	640
Liekové intoxikácie u detí (<i>M. Brenner</i>)	646
71. Intoxikácie splodinami horenia (<i>V. Dobiáš</i>)	648
72. Intoxikácie oxidom uhoľnatým a uhľitým (<i>V. Dobiáš</i>)	651
73. Intoxikácie chlóróm a čpavkom (<i>V. Dobiáš</i>)	657
74. Intoxikácie organofosfátmi (<i>D. Osinová</i>)	661
75. Intoxikácie ťažkými kovmi (<i>J. Kresánek, B. Cagánová, S. Plačková</i>)	667
76. Akútne stavy vyvolané drogami v prednemocničných podmienkach a na oddelení urgentnej medicíny (<i>T. Bulíková</i>)	670
77. Intoxikácia jedovatými rastlinami a hubami (<i>J. Kresánek, B. Cagánová, S. Plačková</i>)	683
Intoxikácie rastlinami u detí (<i>M. Brenner</i>)	688
78. Intoxikácie jedovatými živočíchmi (<i>J. Kresánek, B. Cagánová, S. Plačková</i>) ..	689
79. Intoxikácie rodenticídmi a insekticídmi (<i>J. Kresánek, B. Cagánová, S. Plačková</i>)	693
80. Intoxikácie chloritanmi (<i>J. Hamšík</i>)	695
81. Antidotá v urgentnej medicíne (<i>A. Vargová</i>)	697
Literatúra	706
VIII. Akútne stavy v rôznych špecializáciách	709
82. Základy analgosedácie a anestézie u detí a dospelých pre neanesteziológov (<i>D. Csomor, B. Podhoranský</i>)	710
83. Diferenciálna diagnostika bolesti brucha (<i>J. Hodosy</i>)	724
84. Akútne stavy v endokrinológii (<i>D. Osinová, P. Herman</i>)	736
85. Akútne stavy v urológii (<i>D. Osinová, P. Herman</i>)	744
86. Akútne stavy v gynekológii a pôrodnictve v prednemocničných podmienkach a na oddelení urgentnej medicíny (<i>A. Letanovská</i>)	751
87. Úskalia domácich a extramurálnych pôrodov (<i>A. Letanovská</i>)	786
88. Náhle stavy v gastroenterológii (<i>D. Osinová, P. Herman</i>)	795
89. Paliatívna starostlivosť a terminálny stav (<i>A. Letanovská</i>)	803
90. Zvláštnosti detského veku (<i>D. Csomor, B. Podhoranský</i>)	816
91. Odlišnosti akútnej liečby geriatrických pacientov (<i>T. Bulíková</i>)	826
92. Zásady liečby akútnej a chronickej bolesti (<i>M. Ferenčík, J. Morávková</i>)	837
Teoretická časť	837
Špeciálna časť	844
Literatúra	877

IX. Inštrumentálne postupy v urgentnej medicíne	883
93. Polohovanie, prenášanie a transport	884
Polohovanie, prenášanie a transport dospelých (<i>V. Dobiáš</i>)	884
Polohovanie, prenášanie a transport detí (<i>J. Valachová</i>)	893
94. Postup pri dopravnej nehode (<i>V. Dobiáš</i>)	896
95. Intranazálna aplikácia liekov dospelým a deťom (<i>K. Veselá</i>)	900
96. Hyperbarická oxygenoterapia (<i>D. Osinová, M. Droppová</i>)	903
97. Invazívne techniky v urgentnej medicíne (<i>D. Osinová, M. Balko,</i> <i>A. Letanovská</i>)	909
Bronchoskopia na oddelení urgentnej medicíny (<i>A. Letanovská</i>)	916
98. Manažment sťaženého zabezpečenia dýchacích ciest (<i>M. Michalovová</i>)	920
Manažment sťaženého zabezpečenia dýchacích ciest u detí (<i>J. Valachová</i>)	931
99. Základy urgentní ultrasonografie (<i>P. Ch. Cmorej, B. Koreň</i>)	935
100. Hygienicko-epidemiologický štandard v prednemocničnej starostlivosti (<i>A. Dudeková</i>)	944
Literatúra	968
X. Rôzne	971
101. Zvláštnosti leteckého transportu (<i>A. Vargová</i>)	972
102. Spolupráca pozemnej a vrtuľníkovej záchranej služby (<i>A. Vargová</i>)	982
103. Hromadný výskyt postihnutých a ich triedenie (<i>T. Bulíková</i>)	994
104. Skórovacie systémy v urgentnej medicíne (<i>M. Balko, A. Letanovská,</i> <i>D. Osinová</i>)	1003
105. Urgentná medicína pre VIP a sociálne znevýhodnených (<i>P. Herman</i>)	1016
106. Odporúčané liekové vybavenie (<i>A. Vargová</i>)	1020
107. Význam netechnických zručností v urgentnej medicíne (<i>J. Gurňáková, K. Veselá</i>)	1037
108. Komunikácia v tíme (<i>K. Veselá</i>)	1048
109. Prevencia výskytu ľudských pochybení v medicíne (<i>K. Veselá</i>)	1053
110. Základy efektívnej komunikácie s pacientom (<i>J. Gurňáková</i>)	1058
111. Psychosociálna podpora a psychologická prvá pomoc (<i>A. Vargová</i>)	1071
112. História a vývoj záchranných služieb (<i>J. Hulová</i>)	1076
113. Zásady prehliadok zosnulých a vedenie dokumentácie (<i>M. Balko, P. Kováč</i>)..	1083
114. Forenzné aspekty urgentnej medicíny (<i>N. Moravanský</i>)	1097
115. Základná legislatíva v záchranej zdravotnej službe (<i>P. Kováč</i>)	1112
Literatúra	1129

